

Sekretariatet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Skatteministeriet
Att.: Tina Charlotte Olsen

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

Sendt til
tco@skm.dk
og
lovgivningoekonomi@skm.dk

DATO: 22. august 2019
SAGSNR.: 2019 – 1899/CBB
ID NR.: 610881

Mrk.: 2019-869

Høring - over lovforslag om gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger (SKM: 345523)

Advokatrådet har følgende bemærkninger til ovennævnte høring.

Generelle bemærkninger:

Det er Advokatrådets opfattelse, at direktivet omfatter lovgivning af en helt særlig karakter og helt ny regulering, der medfører pligt for rådgivere til at foretage indberetning til myndighederne om borgere og virksomheder. Advokatrådet har derfor med tilfredshed noteret sig, at det i lovbemærkningerne udtrykkeligt fremgår, at fortrolighed er en betingelse for advokatens virke og en grundlæggende pligt og ret, der skal værnes om, ikke kun i det enkelte individs, men også i retssamfundets interesse. Det er således et vigtigt princip, der fastholdes med lovforslaget – nemlig en borgers eller virksomheds ret til en advokat med tavshedspligt.

Det anses også internationalt for fundamentalt i en moderne retsstat, at borgere har adgang til uafhængig juridisk rådgivning, hvor rådgiveren er underlagt tavshedspligt, ligesom borgere skal have adgang til at få deres sager ført ved domstole, nævn og andre klageinstanser uden, at borgeren skal frygte, at advokaten helt eller delvist er forpligtet af myndighederne til at indberette om borgerens forhold.

Advokatens særlige stilling i samfundet er med til at sikre borgernes retssikkerhed borgerne imellem, og tillige, hvor borgeren fører sag mod staten eller andre myndigheder er advokatens uafhængighed afgørende. Det vil være principielt undergravende for retssikkerheden, hvis borgerens juridiske rådgiver pålægges at underrette staten om i øvrigt lovlige forhold, som borgeren har søgt rådgivning om og eventuelt på et tidspunkt kan risikere, at ende i en tvist med myndighederne om. Advokatrådet noterer sig tillige, at Skatteministeriet vurderer, at der ikke er andre faggrupper, der har en tavshedspligt, som svarer til advokaternes tavshedspligt.

Direktivet giver skattemyndighederne mulighed for at få de nævnte oplysninger uden, at advokater pålægges at foretage indberetninger om deres klienter, idet de enkelte skattesubjekter, som foretager transaktionerne kan pålægges at indberette de konkrete transaktioner, ligesom øvrige involverede "mellemmænd" har pligt til at indberette. Transaktionerne indberettes således til skattemyndighederne. En indberetningspligt for advokater ville være både disproportionalt og i øvrigt udtryk for en dansk overimplementering af direktivet, såfremt advokater blev pålagt en selvstændig indberetningspligt i strid med tavshedspligten.

Det skal herefter bemærkes, at advokater er klientens uafhængige rådgiver. Advokater er underlagt straffeloven. Advokater må naturligvis derfor ikke ved deres rådgivning udføre eller bistå ved kriminelle aktiviteter. Advokater er endvidere som de eneste rådgivere ved alle rådgivningsopgaver underlagt ét samlet regelsæt nemlig *god advokatskik* jf. RPL § 126, stk. 1, som indebærer, at advokaten f.eks. er underlagt regler der modvirker interessekonflikter, regler om hvordan der skal ageres i forbindelse med skattesager, regler om advokatens bistand, tavshedspligt mm. Ingen andre rådgivere er underlagt tilsvarende regler, der altid gælder for deres totale virke, og som kan sanktioneres hårdt. Til sammenligning er f.eks. revisorer når disse udfører skatterådgivning ikke omfattet af hverken revisorlovens bestemmelser eller andre særlige præceptive regler om deres virke. Det strider således ikke mod gældende principper at pålægge disse grupper indberetningspligt uagtet, at advokater udeholdes.

Bemærkninger til selve lovtæksten og bemærkningerne:

Det er alene i lovtæksten overordnet beskrevet, hvornår der skal indberettes, hvilket medfører, at de i forvejen sprogligt svært tilgængelige beskrivelser medfører usikkerhed om omfanget af indberetningspligten. Mulighed for fejlslutninger og misforståelser er således bekymrende store. Advokatrådet er opmærksom på, at de indberetningspligtige ordninger forsøges kategoriseret i bemærkningerne, men bemærkningerne er meget u-konkrete og forekommer generelt ikke operationelle. Det fremstår i vidt omfang som direktivtekst, som direkte er indsat i bemærkningerne. Der er efter Advokatrådets opfattelse brug for konkrete eksempler inden for de enkelte kategorier, jf. Advokatrådets konkrete bemærkninger og spørgsmål nedenfor.

Advokatrådet er blandt andet som følge af førnævnte meget betænkelig ved den brede bemyndigelse, som ministeren tillægges til at udforme nærmere regler. Advokatrådet finder, at lovtæksten og bemærkningerne bør præciseres, således at rammerne for lovens rækkevidde samt bemyndigelsen til ministeren fremgår entydigt og præcist. Advokatrådet finder, at det vil sikre en højere grad af retssikkerhed, såfremt det ikke overlades til ministeren at afgrænse kredsen af indberetningspligtige mellemmænd og fritagelse for indberetningspligt, men at rammerne fastsættes i lovtæksten af konkrete bestemmelser.

Det er herefter Advokatrådets opfattelse, at arbejdet med at undgå udnyttelse af skattely eller af forskelle mellem selvstændige landes skattelovgivninger bedst finder sted ved, at EU og andre lande i fællesskab på nationalt eller supranationalt niveau aktivt arbejder for at afskaffe skattely og anskaffe skatteaftaler mellem lande og virksomheder.

Bemærkninger til specifikke afsnit:

I de almindelige lovbemærkninger er der i pkt. 2.1.1.2 blandt andet defineret en *mellemand* på følgende måde:

Ved "mellemand" forstås for det første enhver person, som udformer, markedsfører, tilrettelægger eller i øvrigt stiller en ordening til rådighed med henblik på gennemførelse, eller som administrerer gennemførelsen af en indberetningspligtig grænseoverskridende ordening.

Begrebet omfatter tillige enhver person, som har forpligtet sig til at yde, direkte eller ved hjælp af andre personer, støtte, assistance eller rådgivning med hensyn til udformning, markedsføring, tilrettelæggelse, eller stillen til rådighed med henblik på gennemførelsen eller administration af gennemførelsen af en indberetningspligtig grænseoverskridende ordening. En person kan antages at have forpligtet sig hertil, hvis vedkommende under hensyntagen til alle relevante kendsgerninger og omstændigheder og på grundlag af de foreliggende oplysninger og den relevante ekspertise og forståelse, som er nødvendig for at levere sådanne tjenesteydelser, er bekendt med eller med rimelighed kunne forventes at vide, at vedkommende har forpligtet sig hertil.

Kan Skatteministeriet afklare indberetningsforpligtelsen i følgende situationer, idet det kan lægges til grund, at de nævnte rådgivere har en indberetningspligt, hvis de kategoriseres som mellemmand:

Eksempel 1

En kapitalfond i Luxembourg ejer en fast ejendom i Danmark via et dansk kapitalselskab, og ønsker at sælge kapitalselskabet til et dansk køberselskab.

Skattestyrelsen finder, at kapitalfonden i Luxembourg ikke er den reelle ejer (beneficial owner) af det danske selskab, og at der derfor foreligger et kendetegn som anført i kategori D (andet kendetegn).

Det fremgår ikke af lovforslaget, om de danske rådgivere til den sælgende kapitalfond i Luxembourg vil være indberetningspligtige mellemmand.

Det fremgår endvidere ikke af lovforslaget, om de danske rådgivere til de danske banker, som hjælper med køberfinansieringen, vil være indberetningspligtige mellemmand.

Det fremgår endvidere ikke af lovforslaget, om de danske rådgivere, som hjælper det danske køberselskab, vil være indberetningspligtige mellemænd.

Eksempel 2

Et K/S-projekt angående køb af fast ejendom i England udbydes til danske investorer (i den periode, hvor underskud endnu ikke var gjort kildeartsbegrænset).

Skattestyrelsen finder, at der er tale om standardiseret "masseprojekt" etableret udelukkende af skattemæssige grunde, og at der derfor foreligger et kendetegn som anført i kategori A (tredje kendetegn).

Det fremgår ikke af lovforslaget, om de danske rådgivere, som hjælper udbyderen af K/S-projektet, vil være indberetningspligtige mellemænd.

Det fremgår endvidere ikke af lovforslaget, om de danske rådgivere, som hjælper en dansk bank med køberfinansieringen, vil være indberetningspligtige mellemænd.

Det fremgår endvidere ikke af lovforslaget, om de danske rådgivere, som hjælper de danske investorer med at gennemgå prospekt mv., vil være indberetningspligtige mellemænd.

Vedrørende begrebet "ordning" anføres i samme afsnit s. 8 nederst, at en generel beskrivelse af skatteordninger i en bog ikke vil være omfattet på grund af graden af konkretisering. Det kan overvejes, om dette gælder bidrag i form af en generel beskrivelse af en national skatteordning til en udenlandsk rådgiver – f.eks. til dennes brug til en EU-survey, som enten i) udarbejdes til én kunde eller ii a) udarbejdes med henblik på distribution til en kundekreds fastsat ud fra generelle kriterier, alternativt ii a) med henblik på offentliggørelse.

I de almindelige lovbemærkninger er der i pkt. 2.1.4 anført:

"Det foreslås endvidere, at ministeren alene kan fastsætte regler om, at mellemændene skal indberette oplysninger, som de er bekendt med, i besiddelse af eller kontrollerer.

Det ligger heri, at skatteministeren ikke vil kunne fastsætte regler, som indebærer, at mellemændene skal indsamle oplysninger, de ikke er bekendt med, ikke er i besiddelse af eller ikke kontrollerer. Ministeren kan heller ikke fastsætte regler om, at andre, som f.eks. den relevante skatteyder eller andre mellemænd, har en pligt til at give en indberetningspligtig mellemmand oplysninger med henblik på, at disse oplysninger skal indberettes."

Det giver anledning til at overveje, om formuleringen betyder, at en mellemmand ikke har pligt til at indhente oplysninger med henblik på at kunne fastslå, om

ordningen udgør en indberetningspligtig grænseoverskridende ordning, hvis dette ikke allerede kan konstateres af mellemmanden på det foreliggende grundlag.

Er der mere end en enkelt mellemmand, fastsættes regler om, at indberetningspligten påhviler alle mellemmand, der er involveret i samme indberetningspligtige grænseoverskridende ordning, medmindre den enkelte mellemmand kan godtgøre, at de samme oplysninger, som vedkommende ville skulle indberette, allerede er indberettet af en anden mellemmand.

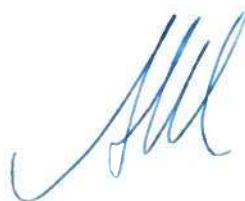
Det giver endvidere anledning til at overveje, om formuleringen betyder, om det er tilstrækkeligt, at vedkommende mellemmand kan godtgøre at have fået tilsagn om indberetning fra en anden mellemmand (tredjemand), eller om vedkommende mellemmand også kunne godtgøre selve indberetningen (tredjemands indberetning). Det fremgår endvidere ikke, om det gør en forskel for omfanget af kravene til godtgørelsen, om den anden indberettende mellemmand (tredjemand) er underlagt dansk lovgivning.

Efter DAC6 er indberetningsfristen 30 dage fra det første af følgende tidspunkter: Dagen efter den indberetningspligtige grænseoverskridende ordning stilles til rådighed med henblik på gennemførelse, dagen efter den indberetningspligtige grænseoverskridende ordning er klar til gennemførelse, eller når det første skridt i gennemførelsen af den indberetningspligtige grænseoverskridende ordning er taget.

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvad "det første skridt i gennemførelsen" helt præcist dækker over (f.eks. stiftelse af et selskab, indgåelse af en aftale mv.), herunder om "det første skridt" f.eks. kunne være en ledelsesbeslutning om at godkende et forslag fra en intern skatteafdeling eller første tiltag til at implementere en bestyrelsesbeslutning om sådan et forslag mv.

Advokatrådet finder det således retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at retstilstanden ikke af lovforslagets lovtekst såvel som bemærkninger, herunder i ovennævnte situationer, tydeligt fremgår. Lovforslaget indeholder en række indgribende foranstaltninger rettet mod blandt andet rådgivere, hvorfor det præcise indhold og omfang af foranstaltningerne tydeligt bør fremgå af lovtekst og bemærkninger.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
generalsekretær

Skatteministeriet
Att.: Tina Charlotte Olsen
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 Kbh. K

3. september 2019

DAC 6 implementering

Dansk Erhverv har den 8. juli 2019 modtaget et forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger) i høring.

Lovforslaget giver anledning til følgende bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Først og fremmest må det bemærkes, at lovforslaget er meget indgribende, idet det pålægger både rådgivere og i visse tilfælde også virksomheder en potentielt stor indberetningsbyrde. Dansk Erhverv mener, at hvis der skal pålægges store byrder for erhvervslivet, så skal der være en reel begrundelse, som eksempelvis kan være, at statens skatteprovenu er truet.

Formålet med lovforslaget ses imidlertid ikke at stå mål med den store byrde, som virksomheder og rådgivere bliver pålagt. Retorikken i direktivet om, at medlemslandene har stadig sværere ved at beskytte deres nationale skattegrundlag, synes ikke at finde klangbund i en dansk kontekst, hvor skattegabet er lavt, og hvor myndighederne igennem en årrække har gennemført en række værnsregler netop for at sikre det danske selskabsskatteprovenu. Bemærkningen må derfor mere ses som en EU politisk begrundelse for at gennemføre direktivet end en egentlig faglig juridisk begrundelse.

I en dansk sammenhæng må implementeringen af DAC 6 forventes at have en meget lille, hvis overhovedet nogen, statsfinansiell betydning, og set alene fra dansk side, så virker direktivet derfor som et for voldsomt indgreb.

I lovforslaget får skatteministeren bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler om implementering af DAC6 direktivet i en bekendtgørelse.

Dansk Erhverv vil opfordre til, at de relevante bekendtgørelser bliver sendt i høring hurtigst muligt efter lovforslagets vedtagelse, med en tilpas lang høringsfrist, da der er tale om ganske

vidtgående og komplekse regler. I den forbindelse skal der erindres om, at den første indberetning skal ske i august 2020, hvilket giver virksomheder og rådgivere relativt kort tid.

Specielle bemærkninger

Det forudsættes i bemærkningerne, at alene it-udviklingsomkostninger for det offentlige løber op i 50 mio. kr., det samme beløb kan formentlig forventes for virksomhederne. I lovforslaget gøres der opmærksom på, at direktivets afgrænsninger ikke er helt klare, hvilket kan gøre det svært at sikre en enkel og smidig it-indberetning.

Dansk Erhverv vil gerne udtrykke bekymring for, om virksomheder og det offentliges it-systemer kan være klar til tiden, eftersom det først vil være realistisk at have it-systemer på plads efter, at de medfølgende bekendtgørelser er vedtaget.

Dansk Erhverv stiller sig til rådighed for yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jacob Ravn
Skattepolitisk chef

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

E-mail: lovgivningoekonomi@skm.dk og tco@skm.dk

Dato 22. august 2019

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2019-046237

Vedr.: Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven m.fl. (Gennemførelse af direktivet om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger)

Skatteministeriet har den 8. juli 2019 sendt et udkast til lovforslag i høring med henblik på at gennemføre Rådets direktiv 2018/822/EU af 25. maj 2018 om ændring af direktiv 2011/16/EU for så vidt angår obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger (DAC6).

Udkastet til lovforslag har været behandlet i bestyrelsen for Danmarks Skatteadvokater, der fungerer som Danske Advokaters fagudvalg for skat.

Lovudkastet giver Danske Advokater anledning til følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Med direktivet er der indført regler om obligatorisk indberetning af oplysninger om grænseoverskridende og potentielt aggressive skatteplanlægningsordninger, således at "mellemmænd" skal foretage indberetning til skattemyndighederne om sådanne ordninger. Direktivet er trådt i kraft den 25. juni 2018 og skal have virkning fra den 1. juli 2020, hvilket også er angivet som ikrafttrædelsestidspunktet for udkastet til implementeringslovforslag.

Direktivets mulighed for at undtage fra indberetningsforpligtelsen

Efter direktivets artikel 8ab, stk. 5, har medlemsstaterne mulighed for at fritage en mellemand for indberetningsforpligtelsen, hvis indberetningspligten krænker fortroligheden mellem advokat og klient eller en tilsvarende lovbaseret tavshedspligt. Hvis denne undtagelsesmulighed benyttes, skal mellemanden i stedet underrette enhver anden mellemand, eller – hvis en sådan ikke findes – skatteyderen selv om forpligtelsen til at indberette.

I lovudkastets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.3. er nærmere beskrevet de særlige regler, der gælder for advokater, herunder den særlige tavshedsforpligtelse, der

følger af retsplejelovens § 129 og reglerne om god advokatskik i retsplejelovens § 126 og de advokatetiske regler.

Det fremgår også af lovudkastets bemærkninger, at Skatteministeriet ikke finder, at andre faggrupper er underlagt en tavshedspligt svarende til advokaters, og at skatteministeren vil benytte direktivets undtagelsesmulighed til at lade advokaters tavshedspligt gå forud for indberetningspligten.

Danske Advokater noterer med tilfredshed, at Skatteministeriet i lovudkastet således anerkender den særlige rolle, advokater indtager, og at den lovbestemte særlige tavshedsforpligtelse, der påhviler advokater med hensyn til de oplysninger, der vedrører klienter, medfører, at advokater ikke skal være undergivet en forpligtelse til selv at indberette til told- og skatteforvaltningen om oplysninger om klienter.

Lov om finansiel virksomhed indeholder i dag en mulighed for, at myndighederne kan pålægge en finansiel institution at antage en ekstern undersøger til at undersøge konkrete forhold i virksomheden. Undersøgelsens resultater skal efterfølgende tilgå myndighederne. For at sikre opretholdelse af fortroligheden, hvis undersøgeren er advokat, indeholder loven en bestemmelse, hvorefter undersøgeren i så fald ikke skal rapportere om sine undersøgelser direkte til myndighederne, men at advokaten skal aflevere sine resultater til klienten, som efter lovgivningen herefter umiddelbart er forpligtet til at videregive undersøgelsen til myndighederne. Der er tale om en proportional og anvendelig løsning, som både tager højde for advokatens fortrolige klientforhold og myndighedernes berettigede krav på at se undersøgelsens resultater. En helt tilsvarende model ville kunne finde anvendelse i forbindelse med indberetningspligten efter lovudkastet, hvorefter advokaten gør klienten opmærksom på sin pligt til at indberette, og loven indeholder en konkret bestemmelse om, at klienten har pligt til at indberette, såfremt mellemmanden er advokat.

Danske Advokater vil gerne advare kraftigt imod, at skatteministeren fraviger sit eget lovudkast på dette punkt, da en indberetningspligt på dette område for advokater ville være et opgør med den ultimative fortrolighed i forholdet mellem klient og advokat, særligt når der er tale om i øvrigt lovlige forhold.

Valg af lovgivningsmodel

Med udkastet til ny § 46 a i skatteindberetningsloven lægges der op til, at skatteministeren kan fastsætte regler om, at mellemmand skal indberette oplysninger, som de er bekendt med, i besiddelse af eller kontrollerer, om grænseoverskridende ordninger til told- og skatteforvaltningen. Det fremgår videre, at ministeren herunder kan fastsætte regler om bl.a. (1) afgrænsningen af de indberetningspligtige mellemmand, (2) afgrænsningen af de indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger, (3) fritagelse fra indberetningspligt og (5) notifikation til andre mellemmand eller skatteydere, hvis en fritagelse for indberetningspligt påberåbes.

Efter Danske Advokaters opfattelse er det stærkt betænkeligt, at disse helt centrale dele af den kommende regulering på området henskydes til nærmere fastlæggelse i bekendtgørelsesform. I realiteten er der tale om, at alle de indholdsberende dele af direktivet gennemføres administrativt og dermed uden den parlamentariske kontrol, der kendetegner en god lovgivningsproces. Dette forstærkes yderligere af, at lovudkastets bemærkninger i den nuværende udformning efterlader betydelig

fortolkningstvivel om centrale spørgsmål og kun i sparsomt omfang angiver konturerne af, hvordan skatteministeren agter at udmønte bemyndigelsesbestemmelsen, herunder nærmere afgrænse området for de strafbelagte forpligtelser til at indberette.

Det er således principielt betænkeligt, at væsentlige dele af forpligtelserne ikke fremgår i lovform med tilknyttede fortolkningsbidrag i form af lovbemærkninger, og det indebærer, at den politiske drøftelse af direktivet med den valgte model vil blive gennemført, uden at der er klarhed over præcist af hvem, hvornår og hvordan de kommende indberetninger skal foretages.

Da Skatteministeriet generelt synes at lægge op til en direktivnær gennemførelse, hvor der ikke gives en bemyndigelse til at kræve indberetning i andre tilfælde, end dem som er beskrevet i direktivet, savner Danske Advokater en nærmere begrundelse for den valgte lovgivningsmodel – det forekommer vanskeligt at se baggrunden for, at indberetningspligten ikke kan beskrives nærmere i lovform, når der alene er tale om fortolkning/implementering af direktivet.

Ikrafttrædelsestidspunkt/virkningstidspunkt

Ovennævnte problemstillinger i relation til valg af lovgivningsmodel aktualiseres yderligere af den omstændighed, at direktivet som nævnt er trådt i kraft den 25. juni 2018 og har virkning fra den 1. juli 2020. Dette rejser spørgsmålet om, i hvilket omfang indberetningspligten også gælder ordninger m.v., hvor det første skridt blev gennemført efter d. 25. juni 2018 (for CRS efter d. 29. oktober 2014). Hvis lovudkastet må forstås således, at der er en sådan pligt, er der i realiteten allerede nu et akut behov for at vide nøjagtig, hvilke ordninger der vil skulle indberettes, og hvordan indberetningen vil skulle foregå, idet virksomheder og rådgivere i så fald allerede nu har behov for at kunne søge at identificere ordninger med henblik på senere indberetning – en opgave, der vanskeliggøres af, at rækkevidden af mange af indberetningsforpligtelserne er beskrevet uklart (f.eks. "en investering, som ikke er eller foregiver ikke at være en Finansiell konto, men har kendetegn, som i alt væsentligt svarer til en Finansiell kontos" eller "en uigennemskuelig juridisk eller reel ejerskabskæde") og underlagt det generelt uklare kriterium om, at "opnå en skattefordel".

Hvis ovennævnte lovgivningsmodel med bemyndigelsesbestemmelse fastholdes, skal Danske Advokater derfor opfordre til, at en grundig og udførlig proces med at udforme et udkast til bekendtgørelse igangsættes hurtigst muligt, således at der kan gennemføres en offentlig høring i god tid, inden regelsættet skal træde i kraft. Danske Advokater skal også opfordre til, at Skatteministeriet sammen med de brancher, som særligt er berørt af forslaget (advokater, revisorer og de større virksomheder) i god tid inden reglerne skal udformes og sættes i kraft etablerer et egentligt forum for drøftelse af det nærmere indhold af bekendtgørelsen, så der bliver mulighed for at afklare, hvordan direktivet skal forstås i relation til sædvanligt forekommende situationer. Danske Advokater kan i den forbindelse henvise til, at man f.eks. i Sverige har udfærdiget det tilsvarende lovforslag på basis af en over 480 sider lang betænkning (Statens Offentliga Utredningar, SOU 2018:91) udfærdiget af en arbejdsgruppe med deltagelse af både advokater, revisorer og repræsentanter fra erhvervslivet

<https://www.regeringen.se/48e829/contentassets/1cfc6f46b4924f74879ea0319a6b>

[90a9/rapporteringspliktiga-arrangement---ett-nytt-regelverk-pa-skatteområdet-sou-201891.pdf](#).

Administrative byrder

Selvom direktiv 2018/822/EU har til formål at opnå indberetning af bestemte, potentielt aggressive grænseoverskridende skatteplanlægningsordninger, indebærer gennemførelsen af direktivet efter Danske Advokaters opfattelse en betydelig administrativ byrde.

Der lægges således op til at være en pligt til indberetning, når der foreligger visse, nærmere beskrevne kendetegn. Nogle er kendetegnene angår meget specielle situationer, men andre kendetegn drejer sig om transaktioner, som er helt sædvanligt forekommende, og som ofte er velbegrundede forretningsmæssigt. Det drejer sig f.eks. om koncerninterne overdragelser af immaterielle aktiver eller koncerninterne overdragelser af funktioner, risici og/eller aktiver (beskrevet i pkt. E i direktivets bilag).

Dertil kommer, at også rådgivere, som ikke selv er beskæftiget med skatterådgivning, kan være indberetningspligtige. Hvis en rådgiver f.eks. i forbindelse med bistand med den selskabsretlige del af en virksomhedsoverdragelse får kendskab til de beskrevne kendetegn, kan det medføre indberetningspligt.

Realiteten er derfor den, at alle virksomheder og rådgivere, som er beskæftiget med grænseoverskridende transaktioner - og det er givetvis en meget betydelig del af dansk erhvervsliv - vil være nødt til at etablere et system, som sikrer, at man ikke overser en indberetningspligt. Et effektivt system kan formentlig kun opnås ved en systematisk gennemgang af alle de transaktioner, som den pågældende rådgiver eller virksomhed er involveret i - også selvom det for mange vil være ganske sjældent eller aldrig, at man vil konstatere et tilfælde af indberetningspligt. Uanset at der ikke efter direktivet eller lovudkastet er en egentlig pligt til at etablere en intern eller ekstern kontrolfunktion, er det således vanskeligt at se, hvordan en rådgiver eller virksomhed ellers kan være sikker på at opfylde sine forpligtelser efter lovudkastet.

I det lys er det efter Danske Advokaters opfattelse ikke retvisende, når det anføres i udkastet s. 40, at lovforslaget forventes at indebære begrænsede administrative byrder for erhvervslivet.

Skattemyndighedernes fortrolighedspligt

Lovudkastet indebærer, at de danske skattemyndigheder udveksler oplysninger med andre landes skattemyndigheder. Udgangspunktet er, at de danske skattemyndigheder er underlagt en skærpet og ubetinget fortrolighedspligt, jf. straffelovens §§ 152, 152 a og §§ 152 c -152 f. Danske Advokater skal i den forbindelse opfordre Skatteministeriet til at belyse, hvilke regler om fortrolighed der gælder i de lande, der efter lovudkastet kan udveksles oplysninger med. Indeholder direktivet noget værn mod, at et land vælger at vedtage interne regler, således at alle oplysninger modtaget i medfør af direktivet offentliggøres? Og hvilke retsmidler har en dansk virksomhed eller borger, hvis der udveksles oplysninger med en udenlandsk skattemyndighed og disse oplysninger - i strid med det modtagende lands interne regler - videregives til offentligheden eller konkurrenter?

Lovudkastets enkeltelementer

Efter lovudkastet er omdrejningspunktet for en rådgivers forpligtelse til at indberette, om der foreligger en "ordning". Begrebet er imidlertid ikke nærmere defineret i direktivet eller lovudkastet, og rækkevidden af dette centrale begreb kan efter Danske Advokaters opfattelse give anledning til betydelig tvivl. Danske Advokater hører således gerne, om Skatteministeriet kan belyse nærmere, hvad der forstås ved en markedsegnet ordning, herunder eksempelvis med udgangspunkt i nedenstående praktisk forekommende situation:

De fleste større rådgivningsvirksomheder har "paradigmer" i form af standarddokumenter, som man kan tage udgangspunkt i ved koncipering af sædvanligt forekommende dokumenter. Det er f.eks. tilfældet for så vidt angår aktielønsordninger omfattet af ligningslovens § 7P. Ligningslovens § 7P giver mulighed for at udskyde beskattningen af aktier, køberetter til aktier eller tegningsretter til aktier, såfremt en række detaljerede krav til ordningen er opfyldt. Mange rådgivningsvirksomheder har paradigmer for de dokumenter, som er nødvendige for, at en virksomhed kan etablere en aktielønsordning. Paradigmerne er udformet, så de typisk kun mangler oplysninger om deltagernes navne, vederlagets omfang og evt. betingelser for optjening af vederlaget. Som oftest vil paradigmerne undergå en væsentlig bearbejdning, fordi der skal tages hensyn til særlige forhold for virksomheden eller de ansatte, men af og til anvendes paradigmerne stort set i den foreliggende form.

Det kan lægges til grund, at rådgivningsvirksomhederne vil markedsføre sine kompetencer indenfor aktielønsordninger, herunder ved varetagelse af kurser, oplæg m.v., som forklarer indholdet af ligningslovens § 7P.

En aktielønsordning vil ikke nødvendigvis være hverken grænseoverskridende eller besidde et indberetningspligtigt kendetegn, men den kan konkret blive det, hvis f.eks. et datterselskab i Danmark opfylder forpligtelsen til at udbetale aktieløn ved at erhverve aktierne af et moderselskab i udlandet, som kan sælge egne aktier skattefrit (ligesom et dansk moderselskab kan sælge egne aktier skattefrit til et datterselskab).

En sådan "ordning" vil indebære et kendetegn som beskrevet i direktivets bilag, afsnit C, pkt. 1, c).

Vil et sådant paradigmesæt blive anset for en markedsegnet ordning i direktivets forstand?

Har det betydning, om det beskrevne kendetegn er forudsat som en mulighed i paradigmet eller kun konstateres i forbindelse med eksekveringen i forhold til den konkrete klient?

Hvad er konsekvenserne af at anse ordningen for markedsegnet? Vil forpligtelsen til at indberette kvartalsmæssigt omfatte alle aktielønsordninger, som den pågældende rådgivningsvirksomhed har rådgivet om, eller alene de ordninger, som indeholder et relevant kendetegn, og som er grænseoverskridende?

Hvad forstås nærmere ved en "præferentiel (begunstigende) skatteordning", jf. direktivbilagets pkt. C. 1. (d)? At ordningen er præferentiel forudsætter vel, at forholdet i visse situationer beskattes lavere end andre situationer, men det er ikke

klart, hvordan denne sammenligning skal foretages? Er det en præferentiel ordning, at udbytte fra datterselskaber beskattes lavere end udbytte fra porteføljeaktier? Er den danske forskerskatteordning en præferentiel ordning sammenlignet med almindelig beskatning af lønindtægt? Er det en præferentiel ordning, at avancer på ejerboliger er fritaget for beskatning? Er det en præferentiel ordning, at der gives nedslag i en avancebeskatning som følge af besiddelsestiden? Navnlig søges det afklaret, om en præferentiel ordning forudsætter en individuel særbehandling, evt. efter bevilling eller særlig godkendelse, eller om en forskel i beskatningen baseret på objektive kriterier kan udgøre en præferentiel ordning.

I udkastets s. 22 omtales et kendetegn under direktivbilagets kategori E, som angår "immaterielle aktiver, der er svære at værdiansætte". Omfatter dette kendetegn aktieoverdragelser, hvor der indirekte overdrages immaterielle aktiver? En tilsvarende uklarhed hersker fsva. det tredje kendetegn under kategori E om koncernintern, grænseoverskridende overførsel af funktioner, risici og/eller aktiver. Omfatter dette kendetegn aktieoverdragelser, hvorved der indirekte overføres funktioner, risici og/eller aktiver?

Frister/forældelse

For så vidt angår forholdet til de særlige fristregler i skatteforvaltningsloven, anføres i udkastets § 1, nr. 2:

"Reagerer told- og skatteforvaltningen ikke på en grænseoverskridende ordning, der er indberettet efter regler udstedt i medfør af stk. 1 eller stk. 2, indebærer dette ikke en accept af gyldigheden af eller den skattemæssige behandling af denne ordning."

Reglen forklares i lovudkastets s. 29, men bemærkningerne forekommer ikke helt klare. Det er Danske Advokaters forståelse, at bestemmelsen alene har til hensigt at udelukke, at der opstår en berettiget forventning hos skatteyderen, som skatteyderen i mangel af den foreslåede særregel, kunne støtte ret på.

Skatteministeriet bedes bekræfte, at en indberetning efter lovforslaget kan indebære, at reaktionsfristen i skatteforvaltningslovens § 27, stk. 2, begynder at løbe. Det forudsætter selvsagt, at indberetningen indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at skattemyndighederne kan vurdere, om der er grundlag for at undersøge ordningen nærmere, og det må selvfølgelig afhænge af en konkret vurdering. Tilsvarende bedes Skatteministeriet bekræfte, at indberetninger modtaget gennem udenlandske skattemyndigheder på tilsvarende måde kan indebære, at reaktionsfristen begynder at løbe. I den forbindelse bedes Skatteministeriet bekræfte, at fristen løber fra modtagelsen af indberetningen, uanset at de modtagne oplysninger ikke - f.eks. på grund af ressourcemangel hos skattemyndighederne - bliver undergivet en sagsbehandling af medarbejdere hos Skattestyrelsen, men alene bliver undergivet en systemmæssig registrering. Danske Advokater skal i den forbindelse bemærke, at det ikke forekommer rimeligt, om en frist, der er indført af hensyn til borgerens retssikkerhed, afhænger af, om og i givet fald hvornår skattemyndighederne kan afse tid til at gennemgå indberettede oplysninger.

Opbevaringspligt

I udkastet s. 29 omtales opbevaringspligten i skatteindberetningslovens § 56, stk. 1. Danske Advokater skal opfordre Skatteministeriet til at oplyse, hvor længe

grundlaget for de oplysninger, der skal indberettes, skal opbevares, og om der også er en forpligtelse til at opbevare grundlaget for en vurdering af, at der ikke forelå en indberetningspligt. I mange rådgivningsvirksomheder vil det formentlig være den absolutte undtagelse, at man konstaterer en indberetningspligt. Det vil derfor være overordentligt vidtgående, hvis opbevaringspligten også gælder alle de sager, hvor det er konkluderet, at der ikke forelå en indberetningspligt.

Grundlaget for rådgivers vurdering af en "ordning"

I udkastet s. 31, 4. afsnit, beskrives det grundlag, som rådgiveren skal anvende for at vurdere, om der er tale om en indberetningspligtig ordning. Det fremgår, at rådgiveren skal basere sin vurdering på de oplysninger, han er bekendt med, men ikke har en pligt eller ret til at afkræve skatteyderen eller andre rådgivere yderligere oplysninger. Dette er i praksis et særdeles vigtigt spørgsmål. Navnlig i store grænseoverskridende transaktioner (f.eks. virksomhedsoverdragelser) kan der medvirke et betydeligt antal rådgivere, og arbejdsfordelingen er af ressourcemæssige årsager skarpt opdelt. Ofte vil vurderingen af transaktionens overordnede skattemæssige struktur være udskilt som en særlig workstream, som varetages af en rådgiver, der er specialiseret i den komplicerede opgave med at vurdere, hvorledes en grænseoverskridende transaktion behandles skattemæssigt i flere jurisdiktioner. Samtidig kan et betydeligt antal rådgivere fra forskellige firmaer og lande være engageret med en gennemgang af juridiske og økonomiske forhold (due diligence) i hvert enkelt af de selskaber, som er genstand for overdragelse. Disse rådgivere vil ikke forholde sig til transaktionens skattemæssige konsekvenser, såfremt det ikke fremgår af deres opdrag.

En dansk rådgivningsvirksomhed vil f.eks. ikke forholde sig til, hvordan udbytte fra et dansk selskab beskattes, medmindre det er et led i opdraget, og rådgivningsvirksomheden vil typisk heller ikke modtage nogen information herom, medmindre det er af betydning for opdraget. Hvis opdraget ikke fordrer skattemæssig ekspertise, vil der ikke blive inddraget medarbejdere med skattemæssig ekspertise. Det udelukker ikke, at rådgivningsvirksomheden kan være i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger om faktum og også råder over skattemæssig ekspertise, så det er potentielt muligt at foretage en analyse af, hvordan udbyttet bliver beskattet, således at man f.eks. - såfremt man foretog en skatteretlig analyse - kan konstatere, at udbyttet ikke bliver beskattet i modtagerlandet, således at der er tale om et potentielt indberetningspligtigt kendetegn, jf. bilagets pkt. C, 1, d).

Danske Advokater skal opfordre Skatteministeriet til at forholde sig til, om lovudkastet skal forstås på den måde, at rådgivningsvirksomheden i en sådan situation er forpligtet til at foretage en skatteretlig analyse af modtaget faktum, uanset at virksomheden ikke har i opdrag at vurdere den skattemæssige behandling af dette faktum? Kan rådgivningsvirksomheden eksempelvis være forpligtet til at antage selvstændig skatterådgivning, hvis den ikke selv råder over skattefaglig ekspertise til at vurdere den skattemæssige behandling af modtagne faktiske oplysninger?

I tilknytning til rådgivers overvejelser om indberetning af en "ordning" er det endvidere ikke ganske klart, hvordan forholdet mellem indberetningspligten og reglerne om bindende svar er tænkt at skulle være. Spørgsmålet er således, om en anmodning om bindende svar vedrørende en disposition kan/skal betragtes som

indberetning af "en ordning", således at der ikke i medfør lovudkastets regler vil være yderligere indberetningsforpligtelser knyttet hertil.

Sanktioner

Danske Advokater skal afslutningsvis bemærke, at de angivne forventede bødeniveauer forekommer høje, når det tages i betragtning, at bøderne angår manglende overholdelse af en indberetningsforpligtelse og ikke eksempelvis strafbar skatteunddragelse eller strafbar medvirken til skatteunddragelse, som i givet fald vil skulle straffes efter reglerne herom. Af hensyn til sammenhængen i straffesystemet er det efter Danske Advokaters opfattelse væsentligt, at strafniveauet for overtrædelse af indberetningspligten fastsættes under skyldig hensyntagen til den forskel, der bør være til strafniveauet for de mere strafværdige materielle overtrædelser af skattelovgivningen/straffeloven. Danske Advokater skal på den baggrund opfordre Skatteministeriet til at oplyse, hvordan bødeniveauet foreslås fastsat i andre europæiske lande, og herunder forholdet til de respektive landes strafniveau på skatteområdet i øvrigt.

Med venlig hilsen

Paul Mollerup
Adm. direktør
pmo@danskeadvokater.dk

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Sendt til: tco@skm.dk
Cc: lovgivningoekonomi@skm.dk
og jm@jm.dk

22. august 2019

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2019-11-0242
Dok.nr. 114944
Sagsbehandler
Betty Husted

Høring over forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven

1. Ved e-mail af 8. juli 2019 har Skatteministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast.

Udkastet indeholder forslag om bl.a. at indsætte en bemyndigelsesbestemmelse i skatteindberetningsloven om skatteministerens adgang til at fastsætte regler om, at mellemmand skal indberette oplysninger om grænseoverskridende skatteplanlægningsordninger til told- og skatteforvaltningen, som de pågældende er bekendt med, i besiddelse af eller kontrollerer, jf. forslaget § 1, nr. 2.

Udkastet indeholder endvidere forslag om indsættelse af en bemyndigelsesbestemmelse for ministeren til at fastsætte regler, som pålægger relevante skatteydere indberetningspligt om grænseoverskridende ordninger til told- og skatteforvaltningen i tilfælde, hvor der ikke er en indberetningspligtig mellemmand, eller den pågældende mellemmand påberåber sig fritagelse for indberetningspligten.

Endelig foreslås skattekontrollovens § 66, stk. 1, nr. 1, om udveksling af oplysninger med udenlandske skattemyndigheder ændret, således at der henvises til Rådets direktiv 2016/2258, jf. forslaget § 2, nr. 2.

2. Datatilsynet har følgende bemærkninger til udkastet:

Det fremgår af udkastets bemærkninger til lovforslaget, at formålet med den behandling af personoplysninger, som udmøntningen af bemyndigelsesbestemmelserne vil indebære, er skattemyndighedernes kontrol og sikring af korrekt skatte- og afgiftsansættelse.

Blandt de oplysninger, der skal indberettes efter den foreslåede ordning, er de nødvendige identifikationsoplysninger vedrørende mellemmand og relevante skatteydere, skatteyderens medlemsstat og oplysninger om andre personer, der sandsynligvis vil blive berørt af ordningen.

Datatilsynet har noteret sig, at Skatteministeriet vurderer, at det retlige grundlag for behandling af personoplysninger hos den indberetningspligtige er databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, idet behandlingen er nødvendig for at opfylde en juridisk forpligtelse.

Datatilsynet har endvidere noteret sig, at det er Skatteministeriets vurdering, at skattemyndighedernes behandling af personoplysninger i forbindelse med kontrolformål har hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. For så vidt angår udveksling af personoplysninger med skattemyndighederne i andre EU-lande efter reglerne i Rådets direktiv 2016/2258 fremgår det, at grundlaget herfor vil være databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c.

Datatilsynet bemærker hertil, at reglerne for lovlig behandling af personoplysninger skal ses i sammenhæng med databeskyttelsesforordningens artikel 5 om de grundlæggende principper. Efter bestemmelsen skal (alle) disse principper iagttages ved enhver behandling af personoplysninger, herunder principperne om dataminimering og opbevaringsbegrænsning.

3. Afslutningsvis bemærker Datatilsynet, at der skal indhentes en udtalelse fra tilsynet ved udarbejdelse af bekendtgørelser og lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, jf databeskyttelseslovens § 28.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Betty Husted

Skatteministeriet
Att.: Tina Charlotte Olsen
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendes pr. e-mail:
tco@skm.dk
lovgivningoekonomi@skm.dk

Lovforslag om dansk implementering af EU-direktiv 2018/822 om indberetning og udveksling af oplysninger om skatteplanlægningsordninger, DAC6

Skatteministeriet har sendt udkast til ovennævnte lovforslag i høring. DI har gennemgået lovudkastet og har følgende bemærkninger.

DI bakker op om robuste skatteregler og effektiv skattekontrol, både i Danmark og internationalt. DI ser overordnet positivt på transparens mellem virksomheder og skattemyndigheder samt samarbejde og informationsudveksling mellem landenes skattemyndigheder.

Som baggrund anføres det i bemærkningerne til lovudkastet, at landene har haft stadig sværere ved at beskytte deres nationale skattegrundlag mod skatteplanlægning. DI bemærker i den forbindelse, at det danske provenu fra selskabsskatten ifølge de seneste tal er på det højeste niveau nogensinde. Det fremgår af Skatteministeriets egen Skatteøkonomisk Analyse af Selskabsskatten 2017, udgivet i december 2018. Også på europæisk plan er provenuet fra selskabsskat i forhold til BNP over de seneste år steget. Det fremgår eksempelvis af udgivelsen Taxation Trends in the European Union, 2019 Edition.

Fra et dansk virksomhedsperspektiv gør det reglerne mere robuste og administrationen mere effektiv, når landene følger samme principper og standarder. Fra et virksomhedsperspektiv er det derfor ærgerligt, at landene i den politiske proces ikke kunne enes om fuldt harmoniserede EU-regler, og at landene i stedet har vedtaget et mere åbent direktiv med betydelig risiko for skadelig fragmentering af EU's Indre Marked. Jo mere fragmenteret reglerne er, des mere nødvendigt er det for virksomheder at benytte skatterådgiver blot for at sikre overholdelse af indberetningspligterne i andre lande, idet nogle EU-lande tilsyneladende kræver indberetning af oplysninger uanset, om de samme oplysninger allerede er indberettet til de danske skattemyndigheder.

Lovforslaget lægger op til, at skatteministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler om implementering af EU-direktivet igennem en dansk bekendtgørelse. DI opfordrer til, at skatteministeren ved fastsættelsen af de nærmere regler foretager nabotjek med

henblik på så vidt muligt at opnå en sammenhængende implementering i landene, eksempelvis i forhold til definition af begreber. Vi opfordrer også til, at Danmark samme med de øvrige EU-landene arbejder videre med reglerne for på sigt at opnå fuldt harmoniserede regler. Der ses ikke vægtige politiske hensyn imod at harmonisere disse primært tekniske proceduremæssige regler.

Selv om virksomhederne først skal begynde selve indberetning i august 2020, så gælder reglerne med tilbagevirkende kraft vedrørende dispositioner tilbage til den 25. juni 2018. Det er derfor vigtigt, at der hurtigst muligt skabes klarhed om reglerne, så virksomheder og rådgivere har mulighed for rent praktisk at håndtere og opbevare oplysninger i forhold til om de skal indberettes eller ej.

De forhold, som skal indberettes, er formuleret bredt og upræcist i EU-direktivet. Der vil derfor også skulle foretages indberetning af almindelige forretningsmæssige dispositioner, som intet har med skatteplanlægning af gøre. DI opfordrer til, at der arbejdes på at præcisere og målrette reglerne i takt med, at indberetninger giver grundlag for det.

Med venlig hilsen

Sune Hein Bertelsen
Seniorchefkonsulent, advokat

Tina Charlotte Olsen

Fra: Nicolaj Sylvester Brarup <NicSyl@erst.dk>
Sendt: 3. september 2019 14:13
Til: Tina Charlotte Olsen
Emne: VS: TER høringssvar - Forslag til Lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet)

K re Tina

Hermed genfremsendes TERs høringssvar vedr. DAC6. som aftalt.

Måske den var gået tabt i mailstr mmen et sted.

Med venlig hilsen

Nicolaj Sylvester Brarup
Fuldmægtig

ERHVERVSSTYRELSEN
Effektiv regulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København  
Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291696
E-mail: NicSyl@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

Fra: Nicolaj Sylvester Brarup <NicSyl@erst.dk>

Sendt: 29. juli 2019 10:55

Til: 1 - ERST Høring <hoering@erst.dk>

Cc: Jakob Solmunde <JakSol@erst.dk>; Morten Vestergaard Hansen <MorVes@erst.dk>; Nicolaj Sylvester Brarup <NicSyl@erst.dk>; Caroline M ller Nielsen <CarNie@erst.dk>; Betinna Østermark <BetOst@erst.dk>; Julius Vinther Sørensen <JulSor@erst.dk>; Ivana Rajovic <IvaRaj@erst.dk>; Jens Grønkjær Kastrup Pedersen <JegPed@erst.dk>

Emne: TER høringssvar - Forslag til Lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet)

K re Team Jura

Hermed TER's høringssvar vedr. nedenstående høring. I er meget velkomne til at kontakte TER, hvis I har spørgsmål.

Med venlig hilsen

Nicolaj Sylvester Brarup

Høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger)

Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) har modtaget lovforslaget i høring.

TER har følgende vurdering af forslagets administrative konsekvenser for erhvervslivet samt bemærkninger til Skatteministeriets vurdering af principperne for agil erhvervsrettet regulering.

Administrative konsekvenser

TER har følgende bemærkninger om de administrative konsekvenser for erhvervslivet.

TER vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr. årligt, hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

TER har følgende bemærkninger om Skatteministeriets vurdering af principperne for agil erhvervsrettet regulering.

Skatteministeriet har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i lovforslaget. TER har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Nicolaj Sylvester Brarup
Fuldmægtig
Tlf. direkte: 35 29 16 96
E-post: NicSyl@erst.dk

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
DK-1402 København K

til lovgivningoekonomi@skm.dk, tco@skm.dk

**FINANS
DANMARK**

Bemærkninger til udkast til lovforslag, der gennemfører Rådets direktiv 2018/822/EU (DAC 6)

Finans Danmark takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lovforslag, der gennemfører Rådets direktiv 2018/822/EU (DAC 6).

Generelle bemærkninger

Finans Danmark bakker op om internationale initiativer, der skal bekæmpe international skatteunddragelse og aggressiv skatteplanlægning. Aggressiv grænseoverskridende skatteplanlægning er ikke et problem, som kan løses af de enkelte lande. Det skal ske i fællesskab. Direktivet skal øge transparens for skattemyndighederne og gøre det mindre attraktivt at udbyde sådanne konstruktioner. Det er derfor vores opfattelse, at Direktiv 2018/822/EU er et vigtigt skridt på vejen til at komme problemet til livs.

Indledningsvist ser vi, at der er et behov for, at der i forbindelse med implementeringen sker en adressering af grænsedragning i forhold til fortrolighedskravet efter lov om finansiel virksomhed § 117, hvorefter finansielle virksomheder er afskåret fra " uberettiget at videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med" samt forholdet til persondataforordningen (EU) 2016/679.

I det tilfælde hvor den finansielle sektor på grund af uklar hjemmel "overindberetter" efter DAC 6, vil vi uberettiget og uhjemlet kunne udlevere oplysninger, der er beskyttet af lov om finansiel virksomhed og/eller persondataforordningen. Dette kan resultere i betydelige bøder og dårlig omtale af sektoren. Den omvendte situation vil ligeledes kunne have tilsvarende følger. Det er på denne baggrund uhyre vigtigt, at definitionerne i forbindelse med implementering af direktivet bliver så skarpe som muligt, så sektoren er helt på det rene med, hvornår der skal indberettes, og hvilke oplysninger der er omfattet af indberetningsforpligtelsen.

Høringssvar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

KontaktKasper Svendsen

For at opfylde formålet med direktivet er det vores opfattelse, at der bør være et særligt fokus på, at den nationale regulering ikke medfører fx overindberetning til myndighederne, hvilket også vil resultere i unødvendige og betydelige administrative omkostninger hos både Skattestyrelsen og de, som efter direktivet skal pålægges indberetningspligter. Overindberetning vil tillige indebære en risiko for, at Skattestyrelsen "oversvømmes" med oplysninger, der ikke er relevante og som øger risikoen for, at de relevante indberetninger drukner i mængden.

Tekniske bemærkninger

Finans Danmark anser det for afgørende, at nedenstående afklares i forbindelse med den nationale implementering.

1. Definition af mellemmand i forhold til banker

Banker yder som udgangspunkt ikke egentlig skatterådgivning udover, hvad de er forpligtet til i relation til udbudte produkter. I visse kunde-segmenter er der dog dialog om skatterelaterede emner som f.eks. generationsskifte, men det er ikke en egentlig rådgivning, der kan stå alene.

Formuleringen "er bekendt med og med rimelighed kunne forventes at vide" er uklar i relation til grundlæggende bankforretninger f.eks. pengeoverførsel til udlandet. Det fremstår således ikke klart, hvor meget der skal til, for at helt grundlæggende bankforretninger kan siges at udgøre et grundlag, hvorpå man er bekendt med og med rimelighed kunne forventes at vide, at der er tale om en ordning, der er omfattet af indberetningskravene.

Overførsler af penge

Langt de fleste indberetningspligtige ordninger vil indeholde en overførsel af penge. Denne overførsel har krævet, at et pengeinstitut har ydet en service, som typisk består af

- Der er stillet en bankkonto til rådighed.
- Man har overført penge på baggrund af en betalingsinstruktion.
- Man tilbyder via korrespondentbanker, at internationale pengeoverførsler kan gennemføres.
- Der tilbydes valuta-spot-transaktioner således, at der kan betales i den ønskede valuta.

Hørings svar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

Det er derfor sandsynligt, at i hovedparten af de indberetningspligtige ordninger vil der være et pengeinstitut, der har været involveret i forbindelse med en pengeoverførsel.

Det er vores opfattelse, at et pengeinstitut, der yder helt almindelige bankforretninger som overførsel af penge, valutaveksling, herunder stiller en bankkonto til rådighed, falder udenfor det tilsigtede anvendelsesområde for så vidt angår direktivets begreb af en mellemmand, der " tilrettelægger eller tilrådgivningsstiller med henblik på gennemførelse eller forvalter gennemførelsen af en indberetningspligtig grænseoverskridende ordning".

Hertil kommer at et pengeinstitut normalt ikke vil have kendskab til en indberetningspligtig ordning, når en kunde benytter sig af almindelige bankforretninger som for eksempel en kredit, der er stillet til rådighed forud for, at kunden bliver involveret i en indberetningspligtig ordning.

I tilfælde af at der i forbindelse med en ordinær transaktion som en pengeoverførsel tilflyder pengeinstituttet oplysninger om, baggrunden for overførslen, vil personalet meget sjældent kunne afgøre, om det kunne være som led i et arrangement, som er indberetningspligtigt.

Finansiering og lån

En del af de indberetningspligtige ordninger vil formentlig indeholde et element af finansiering eller lån. Et pengeinstitut vil i mange tilfælde have ydet et lån, en kredit eller anden finansiering i forbindelse med transaktioner som f.eks. garantier eller fakturabelåning.

Det er vores opfattelse, at et pengeinstitut, der yder almindelig långivning og løbende finansiering f.eks. fakturabelåning, ikke kan anses som en mellemmand, der " tilrettelægger eller tilrådgivningsstiller med henblik på gennemførelse eller forvalter gennemførelsen af en indberetningspligtig grænseoverskridende ordning".

Ydelse af realkreditlån kan ikke anses for omfattet, da et sådant lån ikke opfylder kriteriet om det primære formål "Main benefit test".

Mellemmand ved underretning

Det er uklart, om banker kan få status af mellemmand alene ved at modtage en Notifikation fra en advokat.

I lovforslagets § 1 nr. 2 fremgår det, at advokater kan være underlagt tavshedspligt, men kan være forpligtet til at foretage notifikation af andre medlemmænd.

Hørings svar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

En sådan notifikation betyder vel, at man netop bryder den tavshedspligt, der afholder advokaten fra at indberette om ordningen. Dette er særligt gældende, hvis advokaten underretter kundens bankforbindelse om ordningen, hvis banken i forvejen ikke er involveret i udformningen, markedsføringen eller tilrettelæggelse af ordningen og således ikke er mellemmand i øvrigt.

Hvis det er tilfældet, at banker kan blive gjort til mellemmand, alene fordi de modtager en underretning om en ordning fra den advokat, der har udformet og tilrettelagt ordningen, betyder det i praksis, at bankerne kan blive pålagt at foretage de nødvendige indberetninger på vegne af advokaterne med deraf følgende administration og omkostninger, ligesom det forekommer betænkeligt at pålægge banken at være forpligtet til at foretage indberetning af transaktioner, den ikke selv er bekendt med er indberetningspligtige. Dette forekommer ikke rimeligt, og derfor bør indberetningspligten i sådanne situationer påhvile den skattepligtige selv.

Finans Danmark skal opfordre Skatteministeriet til at uddybe deres vurdering af tavshedspligten for advokater og øvrige aktører.

2. Konkrete eksempler i forhold til kendetegn

Der er enkelte kendetegn, som kan betyde, at der vil ske overindberetning af ikke relevante oplysninger.

- Skal et pengeinstitut foretage indberetning om finansiering af kunders investering i afskrivningsberettigede aktiver i udlandet – f.eks. en vindmølle i Tyskland? Der kan henvises til kendetegn i kategori C, stk. 2. Et kendetegn, som ikke stiller krav om, at det primære formål er opfyldt, dvs. ikke kræver at det primære eller et af de vigtigste formål er at opnå en skattefordel. I lovens bemærkninger er der på side 19 angivet et eksempel på kategori C, stk. 2 (leasingforhold), men eksemplet adskiller sig ved, at både leasingtager og leasinggiver afskriver på samme aktiv i hvert sit land, hvorimod vores eksempel vedrører én skatteydere afskrivning på aktivet i såvel kildeland som bopælsland. Der er ikke nogen skattemæssig fordel, fordi der ikke er dobbelt fradrag på grund af credit-reglerne i dobbeltbeskatningsoverenskomsten.
- Er en pengeoverførsel mellem en konto i Danmark og en konto i udlandet ejet af den samme fysiske person eller juridiske person.
- Kan det forhold at en kunde, der er en fysisk person, fratrykter til udlandet udløse indberetning i sig selv.

Høringssvar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

- Skal et pengeinstitut foretage indberetning om, at kunden anbefales at søge rådgivning før fraflytning til udlandet? For eksempel en kunde, der ønsker at flytte til Malmø for at spare arveafgift eller indkomstskat. Der kan henvises til kendetegn i kategori B, stk. 2 – hvor indtægt omdannes til anden form for indkomst. Et kendetegn som stiller krav om, at det primære formål er opfyldt.
- Skal et pengeinstitut foretage indberetning om finansiering af en udnyttelse af tegningsretter til aktier i et udenlandsk selskab i et ansættelsesforhold? Der kan henvises til kendetegn i kategori B, stk. 2 – hvor indtægt omdannes til anden form for indkomst. Et kendetegn som stiller krav om, at det primære formål er opfyldt.
- Skal en finansiell virksomhed foretage indberetning om oprettelse af en pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens §53A til en kunde bosat i udlandet? Der kan henvises til kendetegn i kategori A, nr. 3 – en ordning der i væsentlig grad har standarddokumentation og/eller -struktur og er tilgængelig for mere end én relevant skatteyder uden i væsentlig grad at skulle tilpasses til gennemførelsen. Et kendetegn som stiller krav om, at det primære formål er opfyldt.

Disse udvalgte eksempler illustrerer efter vores opfattelse vigtigheden af, at kendetegn gennemgås og rækkevidden af dem afklares for at forhindre overindberetning, uberettiget og uhjemlet videregivelse samt unødigt ressourceanvendelse hos myndighederne og de indberetningspligtige.

3. Bemærkninger i forhold til investeringsinstitutter

Kendetegn A3 indeholder ordninger, der i væsentlig grad har standarddokumentation/-struktur og som er tilgængelig for mere end én relevant skatteyder uden i væsentlig grad at skulle tilpasses til gennemførelsen.

Finans Danmark vurderer, at dette kendetegn skal fortolkes med forsigtighed.

Finansielle produkter, såsom investeringsbeviser, som sælges til detailkunder, baserer sig som udgangspunkt på standardiseret dokumentation, da der regulatorisk er fastsat regler om f.eks. investorerinformation. Formålet med investeringsforeninger er netop at samle mindre investorer i større puljer med henblik på at sikre en større risikospredning og lavere omkostninger for den enkelte investor.

Sælges investeringsbeviserne til udenlandske kunder, vil dette som udgangspunkt kvalificere investeringsforeningen som en grænseoverskridende ordning. Det er Finans Danmarks opfattelse, at DAC6 har fokus på aggressiv skatteplanlægning,

Høringssvar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

og grænseoverskridende salg af investeringsbeviser hører ikke ind under denne kategori. UCITS-reglerne giver netop mulighed for grænseoverskridende administration og salg af investeringsbeviser. Skulle enhver transaktion med udenlandske investorer rapporteres, er det vores opfattelse, at det ikke vil give Skattestyrelsen brugbar information, men tværtimod bidrage til overrapportering, som igen vil gøre det vanskeligere at finde relevante indberetninger.

Investeringsbeviser sælges som ofte via distributører, hvorfor det også er usandsynligt, at foreningen i alle situationer har kendskab til investorens motivation for at købe det pågældende investeringsbevis.

I relation til danske investorer er det uklart, om et pengeinstitut skal foretage indberetning om investeringsrådgivning i en situation, hvor valget står mellem at erhverve udenlandske værdipapirer, hvor afkast enten udløser aktieindkomst eller kapitalindkomst. Der kan henvises til kendetegn i kategori B, stk. 2 – hvor indtægt omdannes til anden form for indkomst. Et kendetegn som stiller krav om, at det primære formål er opfyldt. Investeringsbeslutninger træffes primært efter det forventede afkast på et produkt og ikke efter den skattemæssige behandling. Dermed er det vanskeligt at se, at det primære formål er opfyldt.

Som eksempel på ordninger i relation til investeringsbeviser, som efter vores opfattelse ikke bør medføre rapporteringspligt blot som følge af standardiseret dokumentation, kan vi yderligere nævne:

Andelsklasser

Investeringsforeninger kan have forskellige andelsklasser som følge af forskellige investortyper (f.eks. detailinvestorer/institutionelle investorer og forskellige bopælslande). Denne opdeling skyldes ikke aggressiv skatteplanlægning, men kan have til formål at understøtte administrative processer f.eks. i forbindelse med tilbagesøgninger.

4. Bemærkninger til pensionsordninger

Pensionsprodukter har som udgangspunkt standardiseret dokumentation, og der kan argumenteres for, at skattefradraget på indbetalingstidspunktet vil blive set som den største fordel. Danske pensionsprodukter sælges i dag kun i meget begrænset omfang til udenlandske kunder. Men med indførelsen af det PanEuropæiske pensionsprodukt (PEPP) må det forventes, at der fremadrettet vil ske en stigning i grænseoverskridende salg af pensionsprodukter.

Det er derfor Finans Danmarks opfattelse, at der ved implementeringen af DAC6 også bør tages stilling til pensionsprodukter.

Høringssvar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

5. Ikrafttræden

Efter § 6 stk. 2, skal bemyndigelsesreglen have virkning for grænseoverskridende ordninger, hvor det første skridt er gennemført den 29. oktober 2014 eller senere. Til sammenligning er ikrafttrædelsestidspunktet for DAC6 den 25. juni 2018.

Når bemyndigelsesreglen skal have virkning forud for ikrafttrædelsestidspunktet for DAC6 skyldes det, at bemyndigelsesreglen både skal sikre implementering af DAC6 og af OECD's modelregler om omgåelse af CRS. Der er imidlertid endnu ikke indgået aftaler, som benytter OECD's modelregler.

Sammenblandingen af DAC6 og OECD's modelregler i en samlet bemyndigelsesregel skaber en usikkerhed om, hvilke pligter der kan opstå som følge af udnyttelse af bemyndigelsesreglen.

Opsamlingen af oplysninger potentielt tilbage fra den 29. oktober 2014 kan vise sig at være en umulig opgave – ikke mindst henset til den eksisterende uklarhed omkring flere af de enkelte kendetegn og afgrænsningen af begrebet "mellemmand", sammenkoblet med potentielle bøder for manglende overtrædelse af indberetningspligterne. Hertil kommer, at det typisk kan tage op mod 12 måneder at få it-systemer på plads. Det er derfor vigtigt at få afklaret, hvordan denne periode skal håndteres.

Der bør sondres i bemyndigelsesreglen mellem DAC 6 og BEBS.

6. Øvrige bemærkninger

Det anføres i lovforslaget, at det ikke forventes at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Dette er ikke korrekt. Finans Danmark forventer, at det resulterer i betydelige udviklingsomkostninger dels til udvikling af systemer, der skal håndtere indberetning og dels til instruktion af de medarbejdere, der skal udsøge indberetningspligtige ordninger.

Det er ikke klart, om bøder skal idømmes pr. overtrædelse og dermed pr. ordning, der ikke er indberettet rettidigt.

Finans Danmark ser frem til en tæt dialog omkring udformningen af bekendtgørelsen, og vi bidrager meget gerne i processen.

Med venlig hilsen

Kasper Svendsen
Direkte: 30161007
Mail: ksv@fida.dk

Hørings svar

22. august 2019

Dok. nr. FIDA-483742746-687140-v1

Skatteministeriet
Departementet
Nicolai Eigtveds Gade 28
Att. tco@skm.dk, lovgivningogoekonomi@skm.dk

Bemærkninger til lovforslagsudkast om DAC6

Forsikring & Pension har modtaget lovforslagsudkast om gennemførelse af DAC6 – direktivet i høring.

Forsikring & Pension støtter naturligvis det overordnede formål med DAC6, nemlig at modvirke aggressiv skatteplanlægning, aggressiv skattepraksis mv.

Der er imidlertid en betydelig risiko for, at DAC6 kommer til at påføre blandt andre forsikrings- og pensionsbranchen og dens rådgivere betydelige administrative byrder, samtidig med at skattemyndighederne kommer til at modtage en stor mængde irrelevante indberetninger som følge af uklare og/eller for bredt favnende regler om, hvad der skal indberettes om.

Samtidig påhviler der oplagt lovgiver et betydeligt medansvar for at sikre, at DAC6 implementeres og praktiseres ensartet i medlemsstaterne, så skattearrangementer, som i én medlemsstat anses for at være ikke-aggressive, ikke i en anden medlemsstat anses for at være indberetningspligtige efter DAC6. Er dette ikke tilfældet skabes blot en ny form for skattekonkurrence mellem medlemsstaterne.

Det er vores opfattelse, at der i lovforslagets bemærkninger er givet en grundig baggrundsbeskrivelse af indholdet af direktivet. Det er desuden positivt, at det klart markeres, at der ikke bliver tale om overimplementering.

Det ændrer dog ikke ved, at den reelle implementering af reglerne foreslås gennemført via en senere udstedt bekendtgørelse.

Erfaringen fra tidligere høringer af denne art (FATCA, CRS, C-B-C) indikerer, at der er betydelig risiko for, at høringen af den efterfølgende bekendtgørelse bliver en formalitet, hvor høringsparternes ønsker til ændringer og om konkret guidance til praktisering af reglerne ikke får reel respons.

I relation til DAC6 skal behovet for grundig guidance særligt ses på baggrund af, at DAC6 forudsætter indberetning ganske kort tid efter, at et skattearrangement bliver tænkt eller er på vej til realisering, og at en udeladt indberetning herom

22.08.2019

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Torsten Schiøler
Chefkonsulent, cand. polit.
Dir. 41 91 90 94
tsc@forsikringogpension.dk

Vores ref. Tsc
Sagsnr. GES-2013-00114
DokID 386681
Deres ref. j.nr. 2019-869

kan resultere i mærkbare økonomiske sanktioner. Dette lægger et pres på selskabernes og rådgivernes beslutningsproces, som er kvalitativt forskelligt fra, hvad der kræves for at administrere de årlige indberetninger under FATCA, CRS mfl.

Når det er sagt, så har vi følgende mere konkrete bemærkninger:

I de indledende bemærkninger nærmer man sig en definition af "aggressiv skatteplanlægning", hvor det anføres, at "Aggressiv skatteplanlægning består i at udnytte alle teknikaliteter i et lands skattesystem eller uforeneligheder mellem to eller flere landes skattesystemer med henblik på at undgå korrekt beskatning."

Det er en meget bred definition, og at det er ikke helt i overensstemmelse med efterfølgende bemærkninger om, at mindst et af "kendetegnene" skal være opfyldt. Det kunne med fordel præciseres, herunder hvordan det skal forstås i forhold til, at mindst en af kendetegnene skal være opfyldt.

Herudover kan man undre sig over formuleringen "undgå korrekt beskatning", når men andet steds taler om "skattefordel", jf. ovenfor.

Er der tiltænkt en forskel på disse definitioner?

DAC6 og den danske implementering indebærer ikke en selvstændig undersøgelsespligt. Man kan og skal kun indberette oplysninger, som man har viden om. Det bør overvejes at beskrive nærmere, hvad eller hvornår man har viden om et arrangement.

Det er væsentligt særligt i relation til pensionselskaberne, at det klart defineres i bekendtgørelsen, hvordan investor kan godtgøre, at en mellemmand har påtaget sig indrapporteringsforpligtelsen, således at forpligtelsen ikke kan falde tilbage på investor.

Det fremgår, at definitionen af skatteordninger i bekendtgørelsen baseres på direktivet. Det er i den forbindelse ønskeligt med yderligere vejledning til, hvordan begreberne i direktivet skal forstås, således at disse fremstår beskrevet så præcist som muligt.

Der er i bemærkningerne s. 49 omtalt bøde for manglende indberetning mv. Der er tal om et minimumsniveau i hver kategori (som afgrænset ved nettoomsætning), og bøden fastsættes i øvrigt ud fra en vurdering af den skattefordel, som den konkrete ordning muliggør, samt den mulige fortjeneste på ordningen. Hvordan skal skattefordelen/fortjenesten vurderes, og er det ud fra den enkelte investors skattefordel?

For forsikrings- og pensionselskaber mfl. bør der udformes retningslinjer for hvordan nettoomsætningen skal beregnes.

Det falder i øvrigt i øjnene, at afhængig af om det er en rådgiver eller skatteyder, der er indberetningspligtig for et givet arrangement, kan bødeniveauet ud fra de foreslåede regler variere voldsomt. Da der må forventes at forekomme situationer, hvor der kan opstå tvivl om, hvilken af de to parter, der er indberetningspligtig, kan det forekomme uheldigt gennem differentierede bødeniveauer at give et økonomisk incitament til at placere ansvaret hos den ene part.

Endelig omfatter DAC6 også indberetningspligt for "ordninger" der har til formål at omgå FATCA og CRS-reglerne. Det er efter lovforslagsudkastets beskrivelse af kendetegnene Del 2, afsnit D (Særlige kendetegn vedrørende aftaler om automatisk udveksling af oplysninger og reelt ejerskab) i direktivets bilag IV ikke klart i hvilket omfang pensionselskaber kunne anses for at blive indberetningspligtige i relation til ordninger, der har til formål af omgå indberetningspligten efter FATCA, CRS mv., som pensionselskaberne er omfattet af.

Vi lægger i den forbindelse til grund, at DAC6 ikke som sådan medfører en udvidet indberetningspligt (til DAC6-formål) af pensionsordninger mv, som allerede er omfattet af indberetningspligten under FATCA, CRS mfl. – eller af pensionsordninger, som for pensionselskabernes vedkommende er fritaget under FATCA, CRS.

Dette bedes Skatteministeriet bekræfte – eller i modsat fald beskrive mere præcist hvilke supplerende indberetninger af pensionsordninger, DAC6 kan medføre i denne sammenhæng.

Desuden ønskes, hvis Skatteministeriet selv mener, at det kan forekomme, konkrete eksempler på typer af arrangementer der, hvis udformet af danske pensionselskaber (og deres rådgivere), kunne tænkes at indebære en risiko for omgåelse af FATCA, CRS mv., og dermed være indberetningspligtige under DAC6.

Med venlig hilsen

Torsten Schiøler

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

22. august 2019

**Lov om ændring af skatteindberetningsloven,
skattekontrolloven, kildeskatteloven,
ligningsloven og pensionsbeskatningsloven
(gennemførelse af direktiv om obligatorisk
automatisk udveksling af oplysninger på
beskatningsområdet i forbindelse med
indberetningspligtige grænseoverskridende
ordninger)**

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Skatteministeriet har den 8. juli 2019 udsendt ovennævnte lovforslag i høring.

FSR – danske revisorer har gennemgået høringsudkastet og har følgende bemærkninger.

Indledning

Lovudkastet har til formål at implementere direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet (2018/822 af 25. maj 2018) – også kaldet DAC6.

Formålet med direktivet er at give myndighederne oplysninger om potentielt aggressive skatteordninger for, at myndighederne kan reagere på skadelig skattepraksis og lukke eventuelle smuthuller ved at vedtage lovgivning eller foretage målrettede risikovurderinger og skatterevisioner. Implementering af DAC6 skal således medvirke til at modvirke aggressiv skatteplanlægning.

Derudover har lovudkastet også til formål at gøre den fælles indberetningsstandard om indberetning og udveksling af oplysninger om finansielle konti mere effektiv (DAC2). Dette sker ved, at skatteministeren bemyndiges til at indgå aftaler med andre lande om de af OECD udformede modelregler på området.

FSR – danske revisorer kan grundlæggende støtte formålet med DAC6, men står i den forbindelse uforstående overfor, at lovudkastet lægger op til, at en stor del af den branche, der yder skatterådgivning holdes uden for indberetningspligten, idet der lægges op til, at advokater ikke skal omfattes. Dette medfører efter FSR – danske revisorers opfattelse en ikke ubetydelig risiko for, at formålet med direktivet udhules.

FSR – danske revisorer skal derfor opfordre til, at det genovervejes, om den påtænkte fritagelse skal gennemføres.

Generelle kommentarer til selve lovforslaget

Der lægges med forslaget op til, at skatteministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler om implementering af DAC6 direktivet i en bekendtgørelse.

Da der er tale om ganske komplekse regler skal FSR – danske revisorer opfordre til, at skatteministeren umiddelbart efter lovens vedtagelse udsender bekendtgørelsen efter behørig høringsproces. Det skyldes, at den første indberetning skal foretages i august 2020, men gælder med tilbagevirkende kraft tilbage til den 25. juni 2018.

I det der lægges op til, at direktivet i realiteten implementeres i dansk ret via en bekendtgørelse, forudsætter FSR – danske revisorer, at der så alene er tale om en direkte implementering af direktivets tekst, og at eventuelle afvigelse fra eller tilføjelser til direktivet alene kan fastsættes ved lovgivning og ikke i bekendtgørelsesform.

FSR – danske revisorer skal kvittere for, at der i lovudkastet er forsøgt at definere visse af de grundlæggende begreber i direktivet nærmere. I det omfang vi har kommentarer til definitionerne, er de anført nedenfor under de særlige bemærkninger.

FSR – danske revisorer forudsætter, at de definitioner der anføres i bemærkningerne også kan anvendes, selvom skatteministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte de nærmere regler, og at hvis der senere ønskes ændringer af disse definitioner, sker dette ved lov. Skatteministeriet bedes bekræfte dette.

Særlige bemærkninger

Aggressiv skatteplanlægning

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget er der forsøgt angivet en definition af "aggressiv skatteplanlægning", idet det anføres, at "Aggressiv skatteplanlægning består i at udnytte alle teknikaliteter i et lands skattesystem eller uforeneligheder mellem to eller flere landes skattesystemer med henblik på at undgå korrekt beskatning."

Side 3

Det anføres videre, at "Aggressiv skatteplanlægning kan være tilrettelagt på flere forskellige måder. Den kan føre til dobbelte fradrag (f.eks. når det samme tab trækkes i flere lande) eller dobbelt skattefritagelse (f.eks. når indkomst, der ikke beskattes i ét land, er fritaget for beskatning i et andet land)."

FSR – danske revisorer beder om Skatteministeriet bemærkninger til, hvorledes samspillet er over til L28A vedtaget den 20. december 2018, og som i vid udstrækning "eliminerer" den ovenfor omtalte aggressive skatteplanlægning.

Det er FSR – danske revisorers forståelse, at L28A-indførte regler medfører, at der ikke opnås enten dobbelt fradrag eller dobbelt skattefritagelse, og det vil også medføre, at der ikke er indberetningspligt. Hvis der er ordninger, der på trods af de med L28A indførte regler, alligevel medfører dobbelt fradrag eller dobbelt skattefritagelse, vil de kunne være omfattet af indberetning. Kan Skatteministeriet bekræfte denne opfattelse?

Ordning

Det er på side 8 i de almindelige bemærkninger angivet, at "Det er ikke defineret, hvad en ordning er, bortset fra, at det er angivet, at en ordning skal omfatte en række ordninger, og at en ordning kan omfatte flere trin eller dele." (vores understregning).

FSR – danske revisorer mener ikke, at det er en helt korrekt gengivelse af direktivet. Som det er defineret i bemærkningerne, er det et krav, at en ordning skal omfatte en række ordninger, hvorimod det i direktivet er anført, at en ordning også skal omfatte flere ordninger. Der mangler således efter vores opfattelse et "også" i teksten.

Mellemmænd

På side 9 er det vedrørende definitionen af mellemmænd anført følgende: "Begrebet omfatter tillige enhver person, som har forpligtet sig til at yde, direkte eller ved hjælp af andre personer, støtte, assistance eller rådgivning med hensyn til udformning, markedsføring, tilrettelæggelse, eller stillen til rådighed med

henblik på gennemførelsen eller administration af gennemførelsen af en indberetningspligtig grænseoverskridende ordning. En person kan antages at have forpligtet sig hertil, hvis vedkommende under hensyntagen til alle relevante kendsgerninger og omstændigheder og på grundlag af de foreliggende oplysninger og den relevante ekspertise og forståelse, som er nødvendig for at levere sådanne tjenesteydelser, er bekendt med eller med rimelighed kunne forventes at vide, at vedkommende har forpligtet sig hertil.”

Side 4

Det er FSR – danske revisorers opfattelse, at de fleste skatterådgivere alene vil være omfattet af denne ”tillige” definition som følge af deres rådgivning. Kan skatteministeren komme nærmere ind på hvad der forstås ved ”med rimelighed kunne forventes”.

Mht. markedsegnete ordninger vil vi gerne bede Skatteministeriet bekræfte, at skatterådgiver ikke er pålagt en selvstændig undersøgelsespligt, i den situation hvor skatterådgiveren ikke udformer, markedsfører, tilrettelægger eller tilrådgivningsstiller en grænseoverskridende ordning, men alene har ydet rådgivning om udformning, markedsføring, tilrettelæggelse eller tilrådgivningsstillelse.

Et eksempel kan være en rådgiver, som yder støtte til udformningen af en markedsegnet ordning og afleverer dette til kunden, der eksempelvis selv markedsfører ordningen. Senest 31 dage efter afleveringen skal rådgiveren foretage indberetning. Hvis kunden så først derefter bringer den i markedet (markedsfører den), så der på tidspunktet for rådgivers aflevering af ordningen ikke er kunder tilknyttet, har rådgiver ikke efter afleveringen en forpligtelse til at undersøge hos kunden, om der er kommet deltagere til. Det er FSR – danske revisorers opfattelse, at det derefter bliver kundens ansvar at opdatere indberetningen, da det er kunden, der er den primære mellemmand. Det bedes Skatteministeriet bekræfte.

Frist på 30 dage

På side 11 i de almindelige bemærkninger er det anført, at mellemænd skal indberette oplysninger inden 30 dage efter nærmere definerede tidspunkter. Dette gælder også mellemænd efter artikel 3, stk. 21, 2. afsnit om støtte, assistance eller rådgivning. Her gælder, at indberetningen skal ske inden 30 dage fra dagen efter den dato, hvor støtten, assistance eller rådgivningen fandt sted.

Det er FSR – danske revisorers opfattelse, at foreningens medlemmer oftest vil være mellemmand efter artikel 3, stk. 21, 2 afsnit.

Side 5

Dette kan illustreres med et eksempel.

En dansk virksomhed har udviklet et immaterielt aktiv. Det immaterielle aktiv skal indgå, som et delelement i produktionen i et søsterselskab, beliggende i et andet EU-land. Derfor overvejer de to virksomheder, at den danske virksomhed sælger det immaterielle aktiv til søsterselskabet. Det immaterielle aktiv er omfattet af kendetegn E, 2 om immaterielle aktiver, der er svære at værdiansætte.

Den danske virksomhed og dens søsterselskab søger rådgivning hos et af FSR – danske revisorers medlemmer for at kende de skattemæssige konsekvenser af overdragelsen i både Danmark og det andet land. I eksemplet anvender virksomhederne ikke andre indberetningspligtige mellemmand.

Medlemmet (skatterådgiveren) udarbejder et notat om de skattemæssige konsekvenser (kapitalgevinstbeskatning og afskrivningsret mv.), og hvilke selvangivelsespligter de to virksomheder har, såfremt de foretager overdragelsen. Notatet anbefaler også, at de to virksomheder får udarbejdet en værdiansættelse af det immaterielle aktiv. Virksomhederne har hverken foretaget en værdiansættelse eller en overdragelse indenfor 30 dage efter rådgivningen.

Skal medlemmet i denne situation foretage en indberetning 30 (31) dage efter notatet er udarbejdet, og hvilken information skal indberetningen indeholde?

Såfremt dette er den eneste rådgivning, der er ydet, medfører det så, at skatteyder selv skal indberette de manglende oplysninger, såfremt overdragelsen efterfølgende gennemføres, idet mellemmanden alene er forpligtet til at indberette de oplysninger, som de er bekendt med, i besiddelse af eller kontrollerer?

Påhviler der i en sådan situation en forpligtelse for mellemmanden til at gøre skatteyder opmærksom på, at forpligtelsen kan påhvile denne?

Kan Skatteministeriet i dette eksempel angive, hvornår skatteyder skal foretage indberetning, altså hvad skal der i denne situation forstås ved dagen efter ordningen stilles til rådighed med henblik på gennemførelse, dagen efter ordningen er klar til gennemførelse eller når det første skridt i gennemførelsen er

taget. Hvad skal der i denne situation forstås ved stillet til rådighed, klar til gennemførelse, eller første skridt?

Side 6

Et andet eksempel kan være samme situation som ovenstående, men hvor der også er en rådgiver, der er fritaget for indberetning, involveret. I dette eksempel udarbejder den indberettelsespligtige rådgiver (eks. et medlem af FSR – danske revisorer) et notat om de skattemæssige konsekvenser (kapitalgevinstbeskatning og afskrivningsret mv.), og hvilke selvangivelsespligter de to virksomheder har, såfremt de foretager overdragelsen. Notatet anbefaler også, at de to virksomheder får udarbejdet en værdiansættelse af det immaterielle aktiv. Al andet skattemæssig rådgivning, herunder værdiansættelsen, udarbejdes af en rådgiver, der er fritaget fra indberetning.

Skal medlemmet også i denne situation foretage en indberetning 30 (31) dage efter notatet er udarbejdet, og hvilken information skal indberetningen indeholde?

På side 16 er det anført, at selvom der skal foretages indberetning for ordninger, hvor den indberettelsesudløsende begivenhed indtræder efter 25. juni 2018, er der ikke tale om lovgivning med tilbagevirkende kraft.

FSR – danske revisorer har forståelse for, at direktivet indeholder denne forpligtelse til indberetning tilbage i tid, og at Danmark er forpligtet til at implementere ikrafttrædelsesreglen efter direktivet. Det gør dog ikke, at der ikke er tale om tilbagevirkende kraft. FSR – danske revisorer mener derfor ikke, det bør fremgå i bemærkningerne.

Udtrykket skattefordel

En række kendetegn kræver også, at kriteriet om det primære formål er opfyldt – nemlig at ordningen består i at opnå en skattefordel. Kan Skatteministeriet komme nærmere ind på, hvad der skal forstås ved en skattefordel?

Tavshedspligt

Det første kendetegn under kategori A vedrører ordninger, hvor den relevante skatteyder eller deltager i ordningen forpligter sig til at overholde en tavshedspligt.

Det er FSR – danske revisorers opfattelse, at dette ikke omfatter de situationer, hvor der eksempelvis i et memo er anført, at "Dette memo er alene til

hvervigers eget brug, og må ikke uden rådgivers samtykke udleveres til andre end relevante skattemyndigheder”.

Side 7

Kan Skatteministeriet bekræfte opfattelsen?

Den nævnte passus indføres ofte for at sikre mod, at andre end den specifikke hverviger misbruger den rådgivning, der er givet til den specifikke opdragsgiver samt for at tilkendegive, at der ikke er tale om arbejde omfattet erklæringsbekendtgørelsen, hvor det af §1 fremgår: ”Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant ved afgivelse af erklæringer med sikkerhed, der kræves i henhold til lovgivningen, eller som ikke udelukkende er bestemt til hvervigerens eget brug. Tilsvarende gælder ved afgivelse af udtalelser om ledelsesberetninger.”

Safe harbour

På side 22 er der anført, hvad der skal forstås ved en safe harbour regel. Det angives her bl.a., at en safe harbour regel kan også undtage en bestemt kategori af skatteydere eller transaktioner fra at være omfattet af hele eller dele af regelsættet om transfer pricing lovgivningen.

FSR – danske revisorer er af den opfattelse, at dette ikke skal forstås således, at eksempelvis en dansk koncern, der ikke opfylder størrelsesgrænserne i skattekontrollovens § 40 og dermed er fritaget fra at udarbejde transfer pricing dokumentation automatisk er omfattet af kendetegnet om ”safe harbour”. Kan Skatteministeriet bekræfte FSR – danske revisorerers opfattelse?

I L28 2018/19 om ATAD-implementeringen er det på lovforslagets side 19 anført: ”Den gældende regel om tynd kapitalisering i selskabsskattelovens § 11 er en udmøntning af armslængdeprincippet på koncernintern lånefinansiering. Reglen er de facto en »safe harbour«-regel, hvor forhold mellem gæld og egenkapital på op til 4 til 1 altid anses for at være i overensstemmelse med armslængdeprincippet. Hvis forholdet mellem gæld og egenkapital er større, er det selskabet, der skal godtgøre, at finansieringen er sket på armslængdevilkår.

Det er FSR – danske revisorerers opfattelse, at selskabsskattelovens § 11 ikke er en safe harbour regel i DAC 6s forstand. Kan Skatteministeriet bekræfte dette, og i benægtende fald angive om det betyder, at danske virksomheder, der opfylder 4:1 reglen dermed er omfattet af indberetningspligt, og hvad de i givet fald skal indberette?

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

FSR – danske revisorer bemærker, at det under "økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv." er angivet, at implementeringen af DAC 6 vil medføre begrænsede byrder for erhvervslivet, bl.a. fordi indberetningspligten især falder på skatterådgivere, der netop er specialiseret i at sikre overholdelse af skattelovgivning.

FSR – danske revisorer skal anføre, at der som følge af DAC6s komplekse karakter må forventes ikke ubetydelige administrative byrder for erhvervslivet.

Dette gælder særligt, hvis der ikke kommer yderligere vejledning om betydingen af direktivets definitioner og anvendelsesområde.

FSR – danske revisorer skal derfor opfordre til, at der i det endelige lovforslag i endnu større grad fremkommer eksempler mv. på forståelse af begreber mv. i direktivet.

FSR – danske revisorer vil gerne kvittere for, at ministeriet har forsøgt at komme dette ønske i møde, men vil også understrege, at der er behov for yderligere klarhed og vejledning omkring direktivets anvendelsesområde.

Udstedelse af bekendtgørelse

Det er på side 47 i lovforslaget angivet, at den bekendtgørelse, hvorved direktivet reelt implementeres i danske ret, vil skulle indeholde definitioner, såsom hvad grænseoverskridende ordninger, indberetningspligtig grænseoverskridende ordninger, kendetegn, skat, en person, en mellemmand, en relevant skatteyder, forbundne foretagender, markedsegne ordninger og skræddersyede ordninger er.

FSR – danske revisorer anerkender, at det anføres, at der skal anvendes de samme definitioner som i DAC6 og i bistandsdirektivet, men henstiller til, at der også i bemærkningerne til lovforslaget gives mere uddybende vejledning og definitioner på disse centrale begreber i direktivet.

FSR - danske revisorer står meget gerne til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Side 9

Med venlig hilsen

Klaus Okholm
Formand for skatteudvalget

Louise Egede Olesen
Skattekonsulent

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger)

Justitia har den 8. juli 2019 modtaget Skatteministeriets udkast til ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger), i høring.

Det fremgår af det fremsendte høringsmateriale, at lovudkastet har til formål at skabe hjemmel til, at skatteministeren kan fastsætte nærmere regler ved bekendtgørelse om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger.

Af ministeriets høringsbrev fremgår endvidere, at udkastet til lovforslaget indebærer, at udbydere af potentielt aggressive grænseoverskridende skatteplanlægningsordninger pålægges at indberette oplysninger herom til Skatteforvaltningen med henblik på, at Skatteforvaltningen vil kunne underrette medlemsstaters skattemyndigheder om sådanne ordninger.

Uanset at formålet med regeringens lovudkast er at implementere ovennævnte direktiv, giver udformningen af lovudkastet anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, idet lovudkastet ikke i sig selv indeholder klare holdepunkter for hverken omfanget, indholdet af eller hvilke typer af ordninger som forventes at være omfattet af den obligatoriske indberetningspligt, som skatterådgivere, virksomheder og borgere i henhold til lovudkastet kan blive omfattet af, navnlig når henses til, at indberetningspligtige personer og virksomheder i henhold til lovudkastet kan blive mødt med alvorlige sanktioner for manglende iagttagelse af den obligatoriske indberetningspligt.

Således som lovforslaget er udformet, er der tale om en meget direktivnær implementering. Dette medfører, at bemærkningerne til lovforslaget i vidt omfang alene er gengivelse af direktivteksten, hvilket kan gøre det vanskeligt for indberetningspligtige konkret af afgrænse deres pligter. Mulighederne for fejlslutninger og misforståelse er derfor ikke ubetydelige, hvilket er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Justitia finder det på den baggrund problematisk, at der med lovudkastet og de uklarheder der er indeholdt heri, gives skatteministeren bemyndigelse til at udstede administrative regler om indholdet af den obligatoriske indberetningspligt. Det er således efter lovudkastet uklart, hvorledes indberetningspligten nærmere vil blive tilrettelagt fra regeringens side. En vedtagelse af lovudkastet i sin nuværende form, hvor den egentlige implementering af indberetningspligten er henlagt til at blive gennemført ved bekendtgørelse, giver reelt den udøvende magt, beføjelser til nærmere at definere indberetningspligtens indhold og omfang uden, at denne bliver undergivet en effektiv parlamentarisk kontrol af Folketinget. Set i lyset af oplysningspligtens omfang kombineret med risikoen for at blive mødt med ikke uvæsentlige bødestrafte for overtrædelse af den obligatoriske indberetningspligt, er tilgangen om alene administrativt af fastsætte regler om en oplysningspligt retssikkerhedsmæssigt problematisk.

Justitia har noteret, at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at advokater i et vist omfang fritages for indberetningspligten.

Justitia er bekendt med Advokatsamfundets høringssvar af 21. august 2019 og kan tilslutte sig de retssikkerhedsmæssige betragtninger, der i dette høringssvars generelle bemærkninger er anført om betydningen af i en retsstat at værne om fortrolighedsforholdet mellem advokat og klient.

Som følge af det anførte, er det Justitias anbefaling, at det overvejes at implementere direktivet ved en udførlig lovgivning, hvor Folketinget i lovtæksten og bemærkningerne hertil nøje afgrænser de pligter, der følger af loven og det sanktionsniveau, der knytter sig til den strafbelagte overtrædelse af loven.

Med venlig hilsen
Henrik Rothe
Projektleder
Adj. professor

JUSTITIA

Mobil/Cell +45 24 81 00 71

E-mail: henrik@justitia-int.org<http://www.justitia-int.org>

Tina Charlotte Olsen

Fra: Jesper Kiholm Andersen
Sendt: 15. august 2019 13:48
Til: Tina Charlotte Olsen
Cc: JP-Lovgivning og Økonomi
Emne: Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven

Til Skatteministeriet

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Gennemførelse af direktiv om obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet i forbindelse med indberetningspligtige grænseoverskridende ordninger), j.nr. 2019-869.

Skatterevisorforeningen takker for det modtagne materiale og kan i den forbindelse meddele, at vi ikke har bemærkninger til det modtagne forslag.

Med venlig hilsen

Jesper Kiholm

Funktionsleder

Skatterevisorforeningen

Formand for Skatterevisorforeningens Skatteudvalg
Sorsigvej 35
6760 Ribe
Telefon: 72389468
Mail: jesper.kiholm@sktst.dk
Mobiltelefon: 20487375